

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ : .....2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : ਬਾਰੂਵੀਂ
 ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਡ ਨੰ. : 532
 ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।
- (ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਭਾਗ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ ਉਪ- ਭਾਗ ਲਈ	ਅੰਕ	ਪੂਰਨ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ਸੰਕੇਤਕ
ਨੰਬਰ	ਨੰਬਰ	ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਵੰਡ	ਅੰਕ	ਨੁਕਤੇ

ਭਾਗ (ੳ)

1.			5		
		ਸਿਰਲੇਖ : ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ/ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ	2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਨਾਂ ਢੁੱਕਵਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।	
		ਸੰਖੇਪ : ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛੱਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਉਪਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿੱਟੇ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਤੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਟਾ ਲਿਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਰੋੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ।	3		
2.		ਜੈਸੇ ਨੂੰ ਤੈਸਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਰਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ... ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਂਦਾ... ਦੁਕਾਨ ਅੱਗੋਂ ਹਾਥੀ ਰੋਜ਼ ਲੰਘਦਾ... ਦਰਜ਼ੀ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ... ਦੋਸਤੀ... ਇਕ ਦਿਨ ਦਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼... ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ... ਸੂਈ ਚਭੋ ਦਿੱਤੀ... ਹਾਥੀ ਨਦੀ ਗਿਆ... ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੁੰਡ ਵਿੱਚ ਭਰਿਆ... ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਿਆ... ਕੱਪੜੇ ਗੰਦੇ.... ਪਛਤਾਉਂਦਾ।	5	5	ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਨ। ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਹੈ	5		

		ਇਕ ਲੱਕੜਹਾਰਾ... ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਲਕੜੀਆਂ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਕੁਹਾੜਾ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਾ... ਰੋਣ ਲਗ ਪਿਆ... ਪਾਣੀ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ... ਚੁੱਭੀ ਮਾਰੀ... ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ ਲਿਆਇਆ... ਫਿਰ ਚਾਂਦੀ ਦਾ... ਤੀਜੀ ਚੁੱਭੀ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦਾ... ਆਪਣਾ ਕੁਹਾੜਾ ਵੇਖ ਕੇ ਲਕੜਹਾਰਾ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ... ਦੇਵਤਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼... ਤਿੰਨੋਂ ਕੁਹਾੜੇ ਦਿੱਤੇ... ਸਿੱਖਿਆ...			
		ਜਿੱਥੇ ਰਾਹ ਉੱਥੇ ਚਾਹ : ਜੂਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ... ਗਰਮੀ... ਇਕ ਕਾਂ... ਪਿਆਸਾ... ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਾਲ... ਬਾਗ ਵਿਚ ਘੜਾ... ਪਾਣੀ ਘੱਟ... ਚੁੰਝ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ... ਪਰੇਸ਼ਾਨ... ਤਰਕੀਬ ਸੁਝੀ... ਘੜੇ ਕੋਲ ਰੋੜੇ... ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪਾਏ... ਪਾਣੀ ਉਪਰ.. ਪੀਤਾ... ਉੱਡ ਗਿਆ ਸਿੱਖਿਆ।	5		
3.		ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ-ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਕਵੀ-ਜਨਮ 1469... ਤਲਵੰਡੀ... ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ.. ਪੜ੍ਹਾਈ... ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼... ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ.. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾਵਾਂ... ਕੁਲ ਸ਼ਬਦ.. ਵੱਡ-ਮੁੱਲਾ ਉਪਦੇਸ਼... ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ... ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ... ਬਾਣੀ ਦੇ ਉੱਭਰਵੇਂ ਤੱਤ... ਸਾਰ।	5	5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਲੇਖਨ ਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਦਮੋਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਾਤਾ... ਜਨਮ, ਮਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ...			

		ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ... ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ... ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ... ਕਿੱਸਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ... ਹੀਰ ਦਮੋਦਰ	5		
		ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ... ਜਨਮ... ਪਿਤਾ... ਜਾਤ... ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ... ਮੁਰਸ਼ਦ... ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ... ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦਾ ਸਮਾਂ... ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਕਵੀ... ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ... ਪਖੰਡਾਂ ਦਾ ਜੌਰਦਾਰ ਖੰਡਨ... ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਬੁੱਲ੍ਹੇ... ਬੋਲੀ ਸਿੱਧੀ ਸਾਦੀ... ਅਲੰਕਾਰ ਘਰੋਂਗੀ।	5		
4.	(i)	(ੲ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ੳ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	(ੳ) 1173 ਈ. ਵਿੱਚ	1		
	(iii)	(ਅ) 163	1		
	(iv)	(ਸ) ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ	1		
	(v)	(ੳ) ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ	1		
5.	(i)	(ਅ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ੳ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	1		
	(iii)	(ਅ) ਸਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ	1		
	(iv)	(ਸ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ	1		
	(v)	(ੲ) 14			
6.	(i)	ਗੁਲਬਾਨੋ	1	5	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਨੇ	1		

	(iii)	ਸੰਨ 2003 ਵਿੱਚ	1		
	(iv)	ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ	1		
	(v)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ	1		
ਭਾਗ (ਅ)					
7	(i)	ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ii)	ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ	1		
	(iii)	ਮੌਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ	1		
8	(i)	ਸੰਨ 1860 ਵਿੱਚ (ਓ)	1	3	
	(ii)	ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਓ)	1		
	(iii)	ਰੂੜੀਵਾਦੀ (ਅ)	1		
(9)	(i)	ਮਰਾਸੀ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਕੌਮ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ	1		
	(iii)	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ	1		
(10)	(i)	ਕਿ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਾ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੌੜ ਲਏ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸਿਦਕ ਭਰਿਆ ਪਿਆਰ ਦੇਈਏ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਇਹ ਹੁਸਨ, ਹੁਸਨ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਸਗੋਂ ਛਲਾਵਾ ਹੈ- ਧੌਖਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਗਰੀਬਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀ ਝਾਕੀ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।	2		ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਗੁੱਡੀਆ-ਪਟੋਲੇ ਖੇਡਦੀ ਹੈ। ਚਰਖੀ ਕੱਤਦੀ ਹੈ। ਘਾਹ			

		ਖੋਤਦੀ ਹੈ। ਬਾਪੂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਿਜਾਂਦੀ ਹੈ।	2		
11.	(i)	ਅਜੋਕੀ ਭਾਰਤੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰਦ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸੁਤੰਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੁਲਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼/ਨੌਕਰੀ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਦਕਾ ਜੀਣ-ਥੀਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।			
	(ii)	ਇਕ ਬੜਾ ਅਮੀਰ, ਰੱਜਿਆ-ਪੁੱਜਿਆ ਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼ਾਤੀ ਦਾ ਪਤੀ ਸ਼ੋਭਾ ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ, ਗੁਸੈਲ, ਤਾਨਸਾਹ, ਅਯੱਸ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸ਼ੋਕੀਨ।	2		
		ਸ਼ੋਭਾ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਘਰ ਛੱਡਣ ਉਪਰੰਤ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਨੂੰਹ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ।	2		
12	(i)	ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਮਲਿਕ ਭਾਗੋ ਦੇ ਪੂੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਹੂ। ਇਕ ਦੀ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਹੱਕ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ।	2	4	
	(ii)	ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਰੋਅਬ ਪਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਠਾਣੇ ਦਾਰੀ ਦੇ ਘਟੀਆ ਚਰਿੱਤਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ।	2		
	(iii)	ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ,			

		ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ।	2		
13.		ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ, ਸੋਹਣਾ। ਪਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵੇਲੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਗਾਰ/ਸਖਤ ਕੰਮਾਂ । ਦੋ ਦਹਾਕੇ । ਬਾਲ, ਬੁੱਢੇ, ਗੱਭਰੂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਫਰਮਾਨ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀਂ ਜਬਰੀਂ ਮਿਹਨਤ/ਵਗਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਿੰਗਾਰਿਆ।	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਅੰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
		ਸੰਝ ਹੋਈ। ਪਰਛਾਵੇ ਢਲ ਗਏ। ਇੱਛਾਬਲ ਵਾਲੇ ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ। ਉਹੀ ਚਾਲ। ਸੈਲਾਨੀ, ਪੰਛੀ, ਮਾਲੀ ਸਭ ਸੌ ਗਏ। ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਟਿਕ ਗਈ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ।	3		
14.		ਰੇਖਾ, ਕੰਵਲ ਨੈਣ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀ। ਫੈਸ਼ਨਪੱਟੀ ਮੁਟਿਆਰ। ਸੱਸ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ। ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬ। ਮੂੰਹ-ਫੱਟ। ਅੱਖੜ ਤੇ ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ। ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀ।	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਨੂੰਹ-ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਝਗੜਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋਲ ਆਦਰ-ਮਾਣ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ/ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਿਕਾ	3		
15		ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਕੀਰਤ। ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ । ਵੰਡ ਕੇ ਛੱਕਣਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ। ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ। ਅਰਦਾਸ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾ। ਪੰਜਾਬੀ			

		ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪਿਆਰਾ। ਸੁਭ ਚਿੰਤਕ। ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਪਤ।	3		
16.	(ੳ) (ਅ)	ਕਵੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਸੂ ਚਰਚੇ ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ, ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ	2+3	5	ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਦੋ ਅੰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਹਨ
17	(ੳ)	ਕਵੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ		5	ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਕਵੀ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਂ			
	(ੲ)	ਕਵੀ : ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ	5		
18.	(ੳ)	ਦੂਜੇ ਅੰਕ ਦਾ ਸਰ ਜਾਂ		5	ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਭਾਵਪੂਰਵਕ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ਅ)	ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ	5		
19.	(ੳ)	ਲੇਖਕ : ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਜਾਂ		5	ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਭਾਵਪੂਰਨ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਲੇਖਕ : ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜਾਂ			
	(ੲ)	ਲੇਖਕ : ਸ. ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ	5		